Zeer Geheim

Ex.nr.

MINISTERRAAD

Nr.5194

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 29 januari 1971 in de
vergaderzaal van het ministerie van Justitie
aangevangen 's morgens om 10 uur
en 's middags voortgezet

Aanwezig: minister-president De Jong en de ministers Lardinois, Luns, Nelissen, Polak, Roolvink, Schut, Veringa en Witteveen (Afwezig zijn de ministers Bakker, Beernink, Klompé, Den Toom en Udink)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen Van Es, Grapperhaus (punt 12 en 15 l), De Koster, Kruisinga (punten 9 t/m 15 l), Van de Poel en Van Veen

Secretaris: drs.J.Middelburg
Notularis : mej.P.C.M.van Benthem

1. Notulen van de vergadering van 22 januari 1971

De notulen worden vastgesteld behoudens de wijzigingen opgenomen in bijlage I.

2. Mededelingen

a. Minister Klompé

De minister-president deelt mede dat hij woensdag met de ministers Klompé en Veringa en de behandelende geneesheer heeft gesproken waarbij is besloten dat minister Klompé nog veertien dagen geheel rust moet houden en dat daarna zal worden nagegaan of zij in het ziekenhuis haar werk, voor zover dat mogelijk is, zal kunnen hervatten. Tot zolang blijft minister Veringa als minister a.i. werkzaam. Namens minister Klompé, die nog geen bezoek kan ontvangen, dankt spreker de bewindslieden hartelijk voor het cadeau en de vele blijken van medeleven.

2 b. Datum vergadering ...

© NA, 2.02.05.02 (Arch. MR) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 1105
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S02321

4 e. Voorbereiding EEG-raadsvergadering (Brief van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken dd. 28 januari 1971, nr.19500, met bijlagen; zie notulen m.r. 15 januari 1971, punt 4b)

Staatssecretaris De Koster merkt op dat in de komende week o.a. de monetaire unie in Brussel aan de orde komt. In de coördinatiecommissie is voorts afgesproken een pleidooi te houden voor een snelle totstandkoming van de algemene tariefpreferenties en wel met ingang van 1 juni 1971, aangezien iedere vertraging de belanghebbenden en met name in de textielsector meer gelegenheid geeft te trachten het aanbod van de gemeenschap te verzwakken. De Franse minister Schumann komt echter uit een textielstreek en daar moeten half maart verkiezingen worden gehouden. Nederland zou ten slotte ermede kunnen instemmen dat een definitieve beslissing eind maart wordt genomen doch niet later, aangezien men dan weer dicht voor de Nederlandse verkiezingen zit. Al met al verwacht spreker niet dat het mogelijk zal zijn in de komende week tot een principebeslissing te komen. De Nederlandse delegatie zal verder in de komende week trachten een verklaring te krijgen dat de gemeenschap erop toeziet dat maatregelen die te zijner tijd eventueel voor de Aziatische Gemenebestlanden worden getroffen geen schade zullen berokkenen aan Indonesië. Indien dit niet haalbaar is, zal de delegatie een unilaterale verklaring van dezelfde strekking afleggen, zodat Nederland zich daarop kan beroepen. Ten slotte zal de financiële kwestie met Groot-Brittannië aan de orde komen. Van Nederlandse kant is men van oordeel dat hierover nu reeds moet worden gesproken, aangezien een zekere ongerustheid in Groot-Brittannië heerst.

Minister Luns wijst erop dat staatssecretaris De Koster enige weken geleden heeft gesteld dat het Nederlandse standpunt inzake de financiële bijdrage van Groot-Brittannië in de overgangsperiode herziening behoeft. Er bestond toen een grote mate van overeenstemming en ten slotte is besloten dat de beslissing pas kon worden genomen, nadat andere feiten bekend zouden zijn. Wel had staatssecretaris De Koster toen de indruk dat minister Lardinois akkoord zou gaan met een percentage dat niet hoger lag dan het percentage dat West-Duitsland en Italië voorstelden. Met staatssecretaris De Koster is spreker van mening dat het openingsbod van Groot-Brittannië, nl.3%, niet reëel is, maar vasthouden door Nederland aan de 10-15% zou ons land in een moeilijke positie brengen. In Brussel is

gebleken dat ...

gebleken dat West-Duitsland en Italië cijfers hebben genoemd tussen de 6% en 9%. Spreker betreurt het dat de financiële bijdrage nu al aan de orde komt, maar de coördinatiecommissie, met uitzondering van de vertegenwoordiger van Landbouw en Visserij, ziet het als onontkoombaar dat nu een besluit wordt genomen. Het financiële reglement van de EEG is voor Groot-Brittannië echter uitermate ongunstig, aangezien het land enerzijds een belangrijke bijdrage aan heffingen zal moeten afdragen, maar anderzijds geen landbouwsurplussen heeft, zodat het dus niets uit het landbouwfonds terugkrijgt. Het is voor de Britse vertegenwoordiger Rippon een zware taak geweest zijn partij met het eigen-middelensysteem voor de tijd na afloop van de overgangsperiode te doen instemmen. Spreker acht het niet mogelijk te vragen dat Groot-Brittannië bij de toetreding al enkele honderden miljoenen betaalt, de toetreding zal ook een ongunstig effect op de Britse betalingsbalans hebben, aangezien de Commonwealth-markt zal inkrimpen. Na vele jaren tekorten op de betalingsbalans te hebben gehad, heeft men nu eindelijk een overschot, wat ook nodig is, gezien de schuldenlast van 30 mld dollar. Het is dan wel moeilijk te aanvaarden dat deze overschotten na toetreding onmiddellijk zouden verdwijnen. Voor de gemeenschap brengt de toetreding geen kosten mee; de bijdrage van Groot-Brittannië zal de kosten voor de tegenwoordige lidstaten eerder verlagen. Het geschil gaat over twee jaar, omdat Groot-Brittannië de financieringsregeling voor de situatie na de overgangsperiode heeft aanvaard. Het stelt voor hiertoe te komen met de volgende percentages: 3, 6, 9, 12, 15, 18 en daarna in drie jaar tot het definitieve percentage, maar over deze drie jaar bestaat nog geen overeenstemming. Het Britse nationale inkomen bedraagt 17 à 18% van het gezamenlijke nationale inkomen van de tien landen van de uitgebreide gemeenschap. Frankrijk neemt een volkomen onaanvaardbare positie in, aangezien het een bijdrage bij de aanvang voorstelt van 21½%; wanneer het daarbij blijft, zal Frankrijk geheel alleen staan. Verschillende landen willen een aanvangspercentage van 10, terwijl Groot-Brittannië na twee jaar 9% wil betalen. Spreker meent dat het mogelijk moet zijn een oplossing te vinden voor het geschil over de twee jaar. Hij doet een beroep op de raad om voor het geval Nederland alleen komt te staan niet aan de 10% vast te moeten blijven houden.

Minister Lardinois ...

Minister Lardinois wijst erop dat hij heeft gepleit voor het standpunt van de Europese Commissie nl. een aanvangsbijdrage van 10% tot 15%, wat in feite 10% betekent. Hij is ervan overtuigd dat wanneer het erop aankomt men ten aanzien van de financiering wel tot een compromis zal komen, maar hij meent dat de tijd daarvoor nu nog niet is aangebroken. Wanneer Nederland het percentage nu op 10 houdt, kan het een brugfunctie vervullen tussen Groot-Brittannië en Frankrijk; spreker acht dit de meest tactische opstelling, aangezien Nederland anders ongeloofwaardig wordt voor de EEG-partners die een harder standpunt innemen. Wanneer het erop aankomt behoeft het echter niet aan Nederland te liggen, als de onderhandelingen over de financieringsregelingen zouden mislukken. Wanneer de EEG-raad in de komende week dan ook unaniem tot een standpunt ten aanzien van het financieringsvraagstuk zou komen, zou onze delegatie dan ook volledig mandaat kunnen krijgen voor ieder percentage, maar dat ziet spreker er nog niet inzitten.

Minister Luns merkt op dat de EEG-raad de komende week nog niet tot een beslissing zal komen, maar er wordt wel over de kwestie gesproken en spreker meent dat dan een zekere overeenstemming noodzakelijk is, aangezien het klimaat in Groot-Brittannië er niet beter op wordt.

Staatssecretaris De Koster is verheugd dat minister Lardinois voorstelt een brugfunctie in te nemen, maar dat houdt in dat Nederland tussen Frankrijk en Groot-Brittannië in moet zitten. De permanente vertegenwoordiger Sassen heeft bericht dat Italië denkt aan een aanvangspercentage van 6 à 7, dat dan omhoog gaat tot na vijf jaar 19% is bereikt en dan na drie jaar moet er een aanpassing aan het uiteindelijke percentage komen. West-Duitsland heeft in Parijs een soortgelijk voorstel laten doorschemeren. Wanneer blijkt dat men een aanvangspercentage van 8 wil, dan zal Nederland ook op dit percentage moeten komen, anders kan het geen brugfunctie vervullen, aangezien de Fransen naar dit brugstandpunt terug zullen moeten. Op het moment vervullen West-Duitsland en Italië de brugfunctie. Spreker is er evenmin gelukkig mee dat nu al over de financiën wordt gesproken, maar Groot-Brittannië dringt erop aan, mede in verband met de binnenlandse publieke opinie.

De minister-president ...

De minister-president stelt na enige verdere discussie de volgende conclusie voor.
De raad besluit vooralsnog het standpunt te handhaven dat het aanvangspercentage van de Britse bijdrage aan de financiering van de EEG op 10% moet liggen. In het beslissende stadium zal dit niet het breekpunt voor de onderhandelingen mogen zijn; dan zijn de bewindslieden van Buitenlandse Zaken gemachtigd naar bevind van zaken te handelen.
De raad verklaart zich hiermede akkoord.

4 f. Conferentie van de oeverstaten inzake vervuiling van de Noordzee

Staatssecretaris De Koster deelt mede dat de Westduitse ambassadeur een uitnodiging heeft overhandigd inzake een voorstel van de bondsregering voor een conferentie van de oeverstaten van de Noordzee in Hamburg over maatregelen om de vervuiling van de Noordzee tegen te gaan. Minister Polak wijst erop dat de verontreiniging van de Noordzee mede voortvloeit uit het kwik dat via de Rijn in zee komt; deze verontreiniging wordt voornamelijk door Frankrijk veroorzaakt. Staatssecretaris De Koster antwoordt dat Frankrijk ook voor de conferentie is uitgenodigd.
De raad verklaart zich vervolgens akkoord met de Nederlandse deelneming aan de conferentie.

4 g. EEG-visserijbeleid

Minister Lardinois deelt mede dat in Brussel overeenstemming is bereikt dat het gemeenschappelijke visserijbeleid op 1 februari a.s. zal ingaan.

4 h. Prijs- en structuurvoorstellen van de Europese Commissie

Minister Lardinois verwacht over veertien dagen de prijs- en structuurvoorstellen uit Brussel. Spreker wijst er in dit verband nog eens op dat Nederland met een bruto nationaal produkt van 6½% een bijdrage aan de EEG geeft van 10½%. Hiermede komt Nederland nog wel uit, maar dit wordt anders, wanneer ook andere EEG-maatregelen moeten worden betaald.

Het is ook ...